

Francka Železnikar: Kruh, 2016

Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje
Oktober 2021

Mentor in znanje št. 3/2021

O ZAUPANJU IN NEZAUPANJU

KADAR SE DRUŽBA VZNEMIRI, SE VZNEMIRIJO TUDI NAŠI ŠTUDENTI IN ŠTUDENTKE

Drage mentorice in mentorji,

pravijo, da od vsega na svetu najbolj potrebujemo zaupanje in ljubezen.

Za Slovensko univerzo za tretje življenjsko obdobje in dobro delujoče nevladne organizacije velja, da so uspešne, če ne temeljijo na nadzoru, marveč na zaupanju. Ugled SUTŽO doma in v svetu, članki, oddaje, javni nastopi, lastni dosežki študijskih skupin, vse to budi zaupanje.

Z dejanji zmeraj znova dokazujemo, da smo vredni zaupanja

Naše študijske skupine obstajajo, če jih nenehno gradimo, vzdržujemo, če zmeraj znova z *dejanji* dokazujemo, da smo vredni zaupanja. A kaj, ko je delovanje naših študijskih skupin tudi pod vplivom širšega okolja! Ta vpliv je še posebej jasen, če je študentov veliko. Skozi domala štirideset let delovanja so tako nemir povzročali naši lastni nujni organizacijski premiki, znižanje pokojnin,

finančna kriza, črnogledost medijev, afere v humanitarnih organizacijah ipd. S stanjem smo se zmeraj znova morali spoprijeti.

V mirnih časih starejši študenti »branjijo« svoje mentorje in mentorice

Študenti se zdaj zlagoma vračajo, a spremenjeni. V mirnih časih starejši študenti in študentke »branjijo« svoje mentorje in mentorice. Priznavajo jim zavzetost, potrpežljivost, ljubeznivost, znanje. Mentor ali mentorica je tedaj del njihove študijske skupine. Znanje, medsebojno zaupanje in spoštljivost naredijo, da se, ko so skupaj in delujejo skupaj, dobro počutijo.

Mnogi študenti, ki so nam doslej zaupali deset let in več, iznenada ne vedo, če in koliko je naše delo dobro in zaupanja vredno. "Mi bi želeli ..." »Prav! Česa ne želite in česa si želite?« Pomembno je, da pristanemo na njihove predloge in o njih ne razpravljamo predolgo. Najpogosteje gre za čustveno stanje, negotovost, od nas pričakujejo pomiritev.

V teh časih razklanosti moramo biti mentorji posebej pozorni, da vznemirjenost študentov blažimo. Kadar sporazumevanje poteka v skupinah, kjer so člani in članice povezani v dovolj trdno skupnost, kjer imajo dovolj skupnega vedenja o že doživetem, se vseeno lahko zgodi, da se novi član/ica ne bo želel/a pridružiti neki dejavnosti, ki jo bomo predlagali. Toda že samo dejstvo, da ste ga ali ste jo povabili k sodelovanju, bo sprejel/a kot izraz zaupanja in tedaj se bo vzpostavila skupnost vseh študentov oziroma vsaj tisto, kar sociologi imenujejo »organizacijsko zaupanje«.

Najboljši primer je zdajšnje 'koronsko' obdobje

Videti je, da bo to študijsko leto čas poglobljenih nemirov, zato bo naša vloga mentoric in mentorjev še toliko pomembnejša. Mi moramo poznati, kateri družbeni mehanizmi delujejo, da bomo znali študente »potolažiti«. Kadar se družba vznemiri, se vznemirijo tudi naši študenti in študentke.

Facebook in druga socialna omrežja, ki počivajo na algoritmih, vse bolj vplivajo na naša življenja. Dovolj je, da nekajkrat zastanemo ob poročilih, ki so negotova in težko preverljiva. Algoritmi prepoznajo naše zanimanje in nam poslej utirajo pot le k tistim stranem, ki so podobne prvim. Najboljši primer je zdajšnje 'koronsko' obdobje. Če ste nekajkrat zastali ob bombastičnih sporočilih o nevarnostih, ki prežijo na nas, o svetovni zaroti, se na vaše socialno omrežje pričnejo stekati podobna sporočila. Miselni svet se zapira. »Človek postaja ujetnik algoritmov,« pravi francoski

strokovnjak, ki je nedavno zapustil Google. Google bo treba prelistati, če bomo želeli živeti v svetu pozitivnosti, česar bi si želeli, seveda.

Zaupanje ni več samoumevno, tudi če je študijska skupina že dolgo z vami

Ko sem pred leti študente spraševala, komu zaupajo – koncept nezaupanja je takrat že postal osrednji koncept v sociologiji – so odgovorili: "Zaupamo *vam*." Pa zakaj? "Zato, ker vas poznamo." Takrat smo bližnjim, s katerimi smo imeli skupna doživetja in preteklost, zaupali. Zaupali smo tistim, ki so imeli znanje, širši referenčni okvir od našega. Če ni bilo vse po naši volji, smo bili navadno strpni. Danes so potrošniške družbe skočile z ojníc in ljudje smo postali nezaupljivi, zaupanje se je skrhalo, da zdaj ne zaupamo niti znanosti niti nevladnim organizacijam. Okrog nas se svet odene v oblačila korupcije, nespoštljivosti itd.

Zakaj nam to pripovedujete zdaj, na začetku študijskega leta, boste vprašali, ko bi si želeli spodbudnih tem ...? Z razlogom ... da boste sebi in študentom v pomoč!

Pričenja se 38. študijsko leto Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje. Naj bo srečno in vredno, kot je bilo doslej. Vam pa hvala za sodelovanje in zaupanje!

Dušana Findeisen

Vir: Magematin, V., Thuderoz, C. (ur.) 2003. Des mondes de confiance. Paris: CNRS.